`
ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ތާރީޚު: 5 ޞަފަރު 1442 – 22 ސެޕްޓެންބަރު 2020 އަންގާރަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް
6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
 ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po.gov.mv އަށެވެ.
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯނު: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް 6 ވަނަ
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް އަންނަނިވި އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.
1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ދެއަކުރު އިތުރުކުރުން.
13. (މ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން
މުވައްޒަފާއެކު އެކުލަވާލައި ދެފަރާތުން ސޮއިކޮށް، އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީއެއް މުވައްޒަފާ
ޙަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީ
ޙަވާލުނުކޮށްހުރި ފަރާތްތަކުން، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ، 3 (ތިނެއް)
މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޙަވާލުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ފ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ހަދާފައި ނުވާނަމަ،
ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (މ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މުވައްޒަފާ އެއްބަސްވުން ޙަވާލުކޮށްފައި
ނުވާނަމަ ވިޔަފާރީގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ބަލައި، 2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާއާއި
20,000/- (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތް
ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.
2. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ވަގުތީ މުއްދަތު 14. (ހ) ވަގުތީގޮތުން ވަޒީފާގައި ގެންގުޅޭ ވަގުތީ މުއްދަތުކަމުގައި 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހަށްވުރެ
(ޕްރޮބޭޝަން)
ދިގުނޫން މުއްދަތެއް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
3

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި، އެއްވެސް ނޯޓިހެއް ދިނުމަކާ
ނުލައި، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދެ ފަރާތުންކުރެ ކޮންމެ
ފަރާތަކަށްވެސް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއިން
57 ވަނަ މާއްދާއާ ހަމައަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި ޙައްޤުތައް،
ވަގުތީ މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ
59 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ
އުޖޫރަ ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤު، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ވަޒީފާއަދާކުރާ
ފަރާތަށް އެ މުއްދަތުގައި ލިބިގެންވެއެވެ.
3. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)6(ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
15. (ނ))6(ވަޒީފާގެ ނަމާއި ވަޒީފާގައި އަދާކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި
ތަފްޞީލުތައް؛
4. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ)9(،)5(،)4(،)3(، އަދި)10(، މި ނަންބަރުތައް އުނިކުރުން.
5. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ހަތަރު އަކުރު އިތުރުކުރުން.
21. (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ހިންގާ
ވިޔަފާރިއެއް ނުވަތަ ދެމުންގެންދާ ޚިދުމަތެއް ހުއްޓާލަންޖެހުމާ ގުޅިގެން، ނުވަތަ
ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ހިންގުމަށް ގެންނަ ބަދަލަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މާލީ
ޙާލަތު ދަށްވުމާ ގުޅިގެން މަޤާމެއް އުނިކުރަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން، މި މާއްދާގެ
(ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރުމަކީ، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ އެކަށީގެންވާ
ސަބަބެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، އެފަދައިން
ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ ހެޔޮ ނިޔަތުގައި، އަދި ވަކި މުވައްޒަފެއް ނުވަތަ މުވައްޒަފުންތަކެއް
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ނޫންކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ
ޒިންމާއެކެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކަށްޓަކައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރެވޭނެ ޙާލަތްތަކާއި، އެފަދަ ޙާލަތެއްގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
4

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދެއްގައި މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކަށްޓަކައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން
ވަކިކުރާއިރު، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުއްދަތަށް 1 (އެކެއް)
އަހަރު ފުރިފައިނުވާނަމަ، 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ނޯޓިސް ނުވަތަ ނޯޓިސްގެ
މުއްދަތަށްވާ ފައިސާ ދޭންވާނެއެވެ. ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުއްދަތު 1 (އެކެއް)
އަހަރާއި 4 (ހަތަރެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއްނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް،
މަދުވެގެން 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ނޯޓިސް ނުވަތަ އެ ނޯޓިސްގެ މުއްދަތަށްވާ ފައިސާ
ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ވަޒީފާގައި ޚިދުމަތްކޮށްފައިވާ މުއްދަތު 4 (ހަތަރެއް)
އަހަރުދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް، މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް)
މަސްދުވަހުގެ ނޯޓިސް ނުވަތަ އެ ނޯޓިސްގެ މުއްދަތަށްވާ ފައިސާ ދޭންވާނެއެވެ.
6. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުން 26. (ހ) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށް
ޢަމަލުކުރާނަމަ، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އެކަން ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު
ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން ދޭ ނޯޓިސްގައި އެފަދަ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ދީފައިވާ
މުއްދަތުގައި އެދިފައިވާ ކަންކަން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
ރަނގަޅުނުކޮށްފިނަމަ، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވުމަށް ދޭންޖެހޭ
ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ވަކިވުމުގެ ޙައްޤު ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
7. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި 27. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ
ސަބަބު ސާބިތުކޮށްދިނުން
ދަޢުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން
ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި
ސަބަބަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ސާބިތުކޮށް ނުދެވިއްޖެނަމަ، އޭނާ
ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
8. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން އަކުރު އިތުރުކުރުން.
32. (ބ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފަކު ލައްވާ މަސައްކަތްކުރުވާ
ވަގުތާއި، ގަޑިއާއި، އިތުރު ގަޑީގައި މަސައްކަތްކުރުވާ ވަގުތާއި، އިތުރު ގަޑީގެ ގޮތުގައި
5

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މުވައްޒަފަށްދޭ ފައިސާގެ މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ބަލަން
ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ އޮތޯރިޓީން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން
އެ އޮތޯރިޓީއަށް ދޭންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން އަންގާ އެންގުމަކާ
ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް، 5,000/- (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން
ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ ބާރު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
9. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފެށޭ ޢިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
އިސްތިސްނާވާ 34. (ހ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތައް މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއާއި 37 ވަނަ
މުވައްޒަފުން
މާއްދާއާއި 38 ވަނަ މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.
10. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
މަސައްކަތު ގަޑި 34-1. (ހ) މުވައްޒަފަކު އޭނާ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަޑި ނިމުމުން، އޭނާ
ނިމުމުން މަސައްކަތް
މަސައްކަތްކުރާ ސައިޓުގައި ނުވަތަ ރަށުގައި ނުވަތަ އުޅަނދެއްފަދަ ތަނެއްގައި ހުރުމަށް
ކުރާ ތަން ދޫކޮށް
ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އޭނާއަށް މަޖުބޫރުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި، މުވައްޒަފަކު އޭނާ
ދިއުމުގެ ޙައްޤު
މަސައްކަތްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަޑި ނިމުމުން، އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަން ދޫކޮށް
ދިއުމާއި ވަޒީފާއަށް ނުކުންނަންޖެހޭ ގަޑިއަށް އެތަނަށް އަނބުރާ އައުމަށް ވަޒީފާދޭ
ފަރާތުން ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތުން ހުރަސްއަޅައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) މަސައްކަތު ގަޑި ނިމުމުން، މުވައްޒަފަކު އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަން ދޫކޮށް ދިއުމަށް
އަދި ވަޒީފާއަށް ނުކުންނަންޖެހޭ ގަޑިއަށް އެތަނަށް އަނބުރާ އައުމަށް ފުރާދުއްވާ
އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ އުޅަނދަކަށް އެތަނަކަށް ކައިރިކުރުމުގެ ހުއްދަ
ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތުން ދޭންވާނެއެވެ.
11. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
41. (ށ) ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މުވައްޒަފަކު އެދެފިނަމަ، އޭނާއަށް
ލިބޭ އަހަރީ ޗުއްޓީ ފެށުމުގެ ކުރިން މަސައްކަތަށް ނުކުންނަ އެންމެ ފަހު ދުވަހަށްވުރެ
ލަސްނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން، އެ ނަގާ ޗުއްޓީގެ ދުވަސްތަކަށް މުސާރައިންޖެހޭ ފައިސާގެ
6

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޢަދަދު ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އޭނާއަށް ދޭންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ދައުލަތުން މުސާރަދޭ
މުވައްޒަފަކު އެ މުވައްޒަފަކު ޗުއްޓީގައި ހުރި ނަމަވެސް، ޢާންމު ގޮތެއްގައި މުސާރަދޭ
އުސޫލުން މުސާރަ ދެވިދާނެއެވެ.
12. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ސަލާމުގެ ޗުއްޓީ 42. (ހ) މުވައްޒަފަކު ޚިދުމަތްކުރާ ކޮންމެ އަހަރަކު، މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ކޮންމެ
މުވައްޒަފަކަށްވެސް މަދުވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް، ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގެ
ގޮތުގައި ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ބަލީގެ ބާވަތާއި އެ ބަލީގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކަށް މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވޭނެ މުއްދަތު
ބަޔާންކޮށް، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް
ސެޓްފިކެޓެއް ވަޒީފާއަށް ނުކުންނަ ދުވަހު ހުށަހެޅުމުން މެނުވީ، އެ މުވައްޒަފަކަށް
ސަލާމުގެ ޗުއްޓީ ދިނުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވެގެންނެއް ނުވެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެންއޮތް ނަމަވެސް، ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރެއިން 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް، ވިދިވިދިގެން 2 (ދޭއް)
ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނުވާނެ ގޮތެއްގެ މަތިން، މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓަކާ ނުލައި، ސަލާމުގެ
ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
13. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ސަރވިސްޗާޖް 52. (ހ) ފަތުރުވެރިކަމުގެ ޞިނާޢަތުގައި ހިންގާ ވިޔަފާރިތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ ކޮންމެ
ޚިދުމަތަކުން، 10% (ދިހައެއް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ މަދުނޫން ޢަދަދަކުން
ސަރވިސްޗާޖް ނަގަންވާނެއެވެ. އަދި، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ޞިނާޢަތުގައި ހިންގާ
ވިޔަފާރިތައް ފިޔަވައި، އެހެން ވިޔަފާރިތަކަށްވެސް އެ ވިޔަފާރިތަކުން ފޯރުކޮށްދޭ ކޮންމެ
ޚިދުމަތަކުން ސަރވިސްޗާޖް ނެގުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ނަގާ ފައިސާ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ
ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހަމަހަމަކަމާއެކު
ބަހަންވާނެއެވެ.
(1) ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ފާއިތުވި މަހު ލިބުނު ފައިސާ، ހިނގަމުންދާ މަސް
ނިމުމުގެ ކުރިން މުވައްޒަފުންނަށް ދީ ނިންމަންވާނެއެވެ.
(2) އެއްވެސް ތަނެއްގައި ސަރވިސްޗާޖް ބެހުމުގައި އެތަނެއްގައި ފޯރުކޮށްދޭ
ޚިދުމަތްތައް ދިނުމުގައި، މަސައްކަތްކުރާ އެންމެހައި މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި
7

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ތަފާތުކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ. މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ވިޔަފާރިއެއްގެ ތެރޭގައި
ތަފާތު ޚިދުމަތްދޭ ވަކިވަކި ވިޔަފާރިތައް މާނަކުރަންވާނީ އެއް ހަމައަކުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް "އެންމެހައި މުވައްޒަފުން" ކަމަށް ބުނެފައިއެވަނީ، ޚިދުމަތެއް ހޯދާ
ފަރާތަކުން ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ސީދާ އަދި ނުސީދާގޮތުގައި، ވަޒީފާގެގޮތުން ބައިވެރިވާ
ހުރިހާ މުވައްޒަފުންނަށެވެ.
(ރ) ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ކޮންމެ މަހަކު ލިބުނު ފައިސާގެ ޖުމުލަ
ޢަދަދުގެ ތެރެއިން، އިދާރީ ފީގެ ގޮތުގައި 1% (އެކެއް އިންސައްތަ) ނެގިދާނެއެވެ. އަދި
އެއްވެސް ޙާލެއްގައި އެއަށްވުރެ އިތުރު ޢަދަދެއް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނަގައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް
ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ މަހަކަށް ލިބުނު ޖުމުލަ އާމްދަނީ އާއި، އެމަހަކު
ސަރވިސްޗާޖް ލިބުނު މުވައްޒަފުންގެ ޢަދަދާއި، ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ
މުވައްޒަފަކަށް ޙައްޤުވާ މިންވަރާއި، ސަރވިސްޗާޖުގެ ގޮތުގައި ދިން ފައިސާގެ ޢަދަދުގެ
މަޢުލޫމާތު، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ގަވާއިދުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި ކޮންމެ އަހަރަކު
2 (ދޭއް) ފަހަރު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ތާރީޚެއްގެ ކުރިން އެ މަޢުލޫމާތު އެ އޮތޯރިޓީއަށާއި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު
އޮތޯރިޓީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު، ލޭބަރ
ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ އޮތޯރިޓީން އަންގާ
ގޮތެއްގެމަތިން އެފަރާތާ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް، 50,000/- (ފަންސާސްހާސް)
ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ ބާރު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް
އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ވިޔަފާރިތަކުން ސަރވިސްޗާޖް
ނަގަމުންނުދާނަމަ ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި
ހަމަހަމަކަމާއެކު ބަހަމުންނުދާނަމަ އެފަރާތްތައް 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ
ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު އެފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ބާރު ލޭބަރ
ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން، ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި
އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ވ) މި މާއްދާގެ (އ) ގެ ބޭނުމަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތައް
ދެނެގަތުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން
8

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީން ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީއަށް
ކަށަވަރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުން މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީން
މަޢުލޫމާތުގެ ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކޮށްދޭންޖެހޭނީ، 25/2019)އާމްދަނީން ޓެކްސް
ނެގުމުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުގެއެވެ.
14. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.
15. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
އެންމެ ކުޑަމިނުން 59. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް މުސާރައިގެގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭނެ
ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ
އުޖޫރަ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
ކަނޑައެޅުން
16. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ތިން މާއްދާ އިތުރުކުރުން.
މިނިމަމް ވޭޖް 59-1. (ހ) އެކިއެކި ވިޔަފާރިކުރާ ތަންތަނުގައާއި، އެނޫންވެސް މަސައްކަތްތައްކުރާ ތަންތަނުގައި
އެޑްވައިޒަރީ ބޯޑު
މުވައްޒަފުން މަސައްކަތް ކުރަމުންދާގޮތް ބަލައި ދެނެގަތުމަށާއި، އެތަންތަނުގައި
މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް މުސާރައިގެގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދެވޭނެ އުޖޫރައާ
ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުމަށްޓަކައި "މިނިމަމް ވޭޖް އެޑްވައިޒަރީ ބޯޑު" ގެ
ނަމުގައި ބޯޑެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބޯޑު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނު(އަށް 6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އުފައްދައި، މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ބޯޑަށް މެންބަރުން ޢައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.
ބޯޑުގެ 59-2. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް
މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ
އުޖޫރަ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ދެވޭނެ
ސިޔާސަތުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި، ހަމަތައް ދިރާސާކޮށް ދެނެގަތުން؛
(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ
ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޞިނާޢަތްތަކަށާއި
9

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދާއިރާތަކަށް ވަކިވަކިން ރިޢާޔަތްކޮށް، އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރައިގެ ޢަދަދާ
ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށް ލަފާ ދިނުން:
(1) މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ޞިނާޢަތް؛
(2) ފަތުރުވެރިކަމުގެ ޞިނާޢަތް؛
(3) ކޮންސްޓްރަކްޝަން މަސައްކަތުގެ ޞިނާޢަތް؛
(4) ދަތުރުފަތުރުގެ ޞިނާޢަތް؛
(5) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާ؛
(6) ތަޢުލީމީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާ؛
(7) ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ދާއިރާ؛
(8(އިންފޮމޭޝަން، ކޮމިއުނިކޭޝަން އަދި ޓެކްނޮލޮޖީގެ ދާއިރާ؛
(9) މެރިޓައިމް އިންޑަސްޓްރީ.
(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި
މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ
އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު، ކޮންމެ 2 (ދޭއް) އަހަރަކުން
މުރާޖަޢާކުރުން، އަދި މިގޮތުން މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ
އުޖޫރައިގެ ޢަދަދު އިޞްލާޙުކުރަން ބޯޑަށް ފެންނަނަމަ، މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުން؛
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެންއޮތް ނަމަވެސް، ޤައުމަށް ދިމާވާ އިޤްތިޞާދީ ޙާލަތަކާ
ގުޅިގެން، 2 (ދޭއް) އަހަރުވުމުގެ ކުރިންވެސް، މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން
ދޭންޖެހޭ އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު މުރާޖަޢާކޮށް
އިޞްލާޙުކުރުމަށް ބޯޑަށް ފެންނަ ޙާލަތެއްގައި، މިނިސްޓަރަށް ލަފާދިނުން؛
(ބ) ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ދިރާސާތަކާއި ސަރވޭކުރުމާއި،
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި، އެއްކުރުމާއި، ޝާއިޢުކުރުމާއި، މިނޫންވެސް ބޯޑުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ފަންނީ، އިދާރީ އަދި ޤާނޫނީ އެންމެހައި
ވާޖިބުތައް އަދާކުރުން؛
(ޅ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ
މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ދެވޭނެ
ސިޔާސަތުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި، ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ
ފަރާތްތަކާއި އެފަރާތްތަކުގެ އާއިލާގެ ޒަރޫރީ ބޭނުންތަކަށް ހިނގާނެ ޚަރަދުތަކަށާއި،
މީގެ ތެރޭގައި ދިރިއުޅުމުގެ ޚަރަދުތަކަށާއި، އިޖްތިމާޢީ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ލިބިދޭ
ޢިނާޔަތްތަކަށާއި، ދިރިއުޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކަށާއި، އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގެ
މިންގަނޑުތަކަށާއި، އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ މިންވަރަށާއި، ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް
10

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އިތުރުކޮށްދިނުމާއި ގިނަ ފަރާތްތައް ވަޒީފާގައި ދެމެހެއްޓުމުގެ ސިޔާސަތުތައް ފަދަ
އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމަށް ބޯޑުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް 59-3. (ހ) ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ، އަދި މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ
އެންގުމުގެ ބާރު
ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެފަރާތުގެ
މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ އުޖޫރައާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު، ބޯޑުން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން އެދިއްޖެ
ޙާލަތެއްގައި އެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކަށް އެންގުމުގެ ބާރު، ބޯޑަށާއި
މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކަށް މަޢުލޫމާތު
ދިނުމަށް ބޯޑުން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން އަންގާ އެންގުމަކާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް،
50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ
ބާރު، ބޯޑަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެފަރާތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ
އުޖޫރައާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ބޯޑަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަށް ދިނުމަށް އެންގުމާގުޅޭ
އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
17. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބޯޑު އެކުލެވިގެންވާ 60. (ހ) ބޯޑު އެކުލެވިގެންވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢައްޔަނުކުރާ
ގޮތް 11 (އެގާރަ) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.
(1) ބޯޑުގެ ޗެއަރޕަރސަންގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް
ޑިވެލޮޕްމަންޓުން ހުށަހަޅާ ފަރާތެއް؛
(2) މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސުން ހުށަހަޅާ ފަރާތެއް؛
(3) ފަތުރުވެރިކަމާއި ، ކޮންސްޓްރަކްޝަންގެ ޞިނާޢަތާއި، އަންހެން
ވިޔަފާރިވެރިންނާއި، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި، މި 4 (ހަތަރެއް)
ދާއިރާ ތަމްސީލުކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ 4 (ހަތަރެއް)
މެންބަރުން؛
(4) ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތައް ނުވަތަ މަސައްކަތްތެރިން ތަމްސީލުކުރާ
ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ހުށަހަޅާ 5 (ފަހެއް) މެންބަރުން.
(ށ) ބޯޑުގެ މެންބަރުކަމަށް ޢައްޔަނުކުރަންވާނީ، ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް
އަދާކުރެވޭފަދަ ލަޔާޤަތާއި ޤާބިލިއްޔަތު ހުރި މީހުންނެވެ.
11

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޯޑަށް ޢައްޔަނުކުރެވޭ މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތަކީ،
އެ މެންބަރަކު ޢައްޔަނުކުރެވުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރާއި)4(ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ
މެންބަރަކު ފިޔަވައި، އެހެން ކޮންމެ މެންބަރަކީ އަލުން އިތުރު ދައުރަކަށް ބޯޑުގެ
މެންބަރުކަމަށް ޢައްޔަނުކުރެވިދާނެ މެންބަރެކެވެ.
(ބ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ މެންބަރެއްގެ މަޤާމު
ހުސްވާނެއެވެ.
(1) ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުވާ ލިޔުމަކުން މެންބަރުކަމުން
އިސްތިއުފާދިނުން؛
(2) ބޯޑުގެ ރިޔާސަތުގެ ހުއްދަ ނެތި، ވިދިވިދިގެން ބޯޑުގެ 3)ތިނެއް(
ބައްދަލުވުމަށް، އެކަށީގެންވާ އުޒުރެއް ނެތި ހާޒިރުނުވުން؛
(3) މެންބަރުކަމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛
(4) މެންބަރުކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާނުކުރެވޭ ކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް
ފެނިގެން އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުން.
(ޅ) ބޯޑުގެ ހިންގާ ގަވާއިދު ބޯޑުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.
18. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ބޯޑު މެންބަރުންގެ އުޖޫރަ 60-1. ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައާއި އެހެނިހެން ޢިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ މިނިސްޓަރުގެ
ލަފާގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.
19. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
އެންމެ ކުޑަމިނުން 62. (ހ) ބޯޑުން މިނިސްޓަރަށް ދޭ ލަފާ ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، ގިނަވެގެން، 30 (ތިރީސް)
ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް ދެވޭނެ އެންމެ ކުޑަ
ކަނޑައަޅާ އަމުރު
އުޖޫރަ، މިނިސްޓަރު ނެރޭ އަމުރެއް މެދުވެރިކޮށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) އެންމެ ކުޑަމިނުން ދެވޭނެ އުޖޫރައާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރު ނެރޭ އަމުރުގައި،
މުވައްޒަފެއްގެ މުސާރައިން ގަޑިއަކަށް ޖެހޭވަރާއި، މަސައްކަތުގެ ބަޔަކަށް ޖެހޭ
ޢަދަދާއި، އިތުރުގަޑީގައި ލިބޭނެ މިންވަރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން
ވަކި މަސައްކަތެއްގައި ނުވަތަ ވަކި ދާއިރާއެއްގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މަސައްކަތްތެރިންނަށް
ދެވޭނެ އެންމެ ކުޑަ އުޖޫރައެއް ވަކިން ބަޔާންކުރުމާއެކު، މިގޮތުން ކަނޑައަޅާ އުޖޫރައެއް
12

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ދިނުމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން އެ އަމުރަކަށް ފުރިހަމައަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ވަކި
މުއްދަތެއް ނުވަތަ މުއްދަތުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، އެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ބޯޑުން މިނިސްޓަރަށް ދޭ ލަފަޔަށް
ބިނާކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ
ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ މިނިސްޓަރު ކަނޑައެޅުމުގައި، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތަކާއި
އެފަރާތްތަކުގެ އާއިލާގެ ޒަރޫރީ ބޭނުންތަކަށް ހިނގާނެ ޚަރަދުތަކަށާއި، އިޤްތިޞާދީ
ކަންކަމަށާއި، ޤައުމުގެ ފުދުންތެރިކަމާއި އުފެއްދުންތެރިކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ކުރާ އަމުރެއް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
ޝާއިޢުކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރެވެންދެން ނުވަތަ
ބަދަލުކުރެވެންދެން، އެ އަމުރު ދެމިއޮންނާނެއެވެ. އަދި އެއީ ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ބާރު
ލިބިގެންވާ، އެ އަމުރު ރައްދުވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އެ އަމުރުގައި ހިމެނޭ
ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމު އެއްޗެކެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ
މީހުންނަށް މުސާރައިގެ ގޮތުން އެންމެ ކުޑަމިނުން ދޭންޖެހޭ އުޖޫރަ ކަނޑައެޅުމުގެ
ގޮތުން މިނިސްޓަރު ކުރާ ފުރަތަމަ އަމުރު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިމަމް ވޭޖް
އެޑްވައިޒަރީ ބޯޑުން މިނިސްޓަރަށް ލަފާދޭތާ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު
ކުރާ ފުރަތަމަ އަމުރަށް 2021 ވަނަ އަހަރު ނިމުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި އެހެންއޮތް ނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކީ
ބިދޭސީއެއްނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ކުރާ އަމުރަށް، މި ޤާނޫނަށް
ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން އެންމެ ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
20. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބިދޭސީން ރާއްޖޭގައި 65. (ހ) ބިދޭސީން ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުމަށް ކޯޓާ ދޫކުރުމާއި،
ވަޒީފާއަދާކުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުމާއި، ވަޒީފާއަދާކުރާ
މުއްދަތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ (ވަރކް ޕަރމިޓް) ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު،
13

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދެއްގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން، ކަމާގުޅޭ
މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ، ބިދޭސީން ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ގެނައުމުގެ ކޯޓާ ދޫކުރާނެ ގޮތުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ކޯޓާ ފީ ނަގަންފަށާނެ
މުއްދަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ކޯޓާ ފީގެ
ގޮތުގައި އަހަރަކަށް 2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާ މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ އިދާރާއަކަށް
ދައްކަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރުމުގެ ހުއްދަ (ވަރކް ޕަރމިޓް)
ދޫކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން، އަދި ވަރކް ޕަރމިޓް ފީގެ ގޮތުގައި މަހަކު 350/-)ތިންސަތޭކަ
ފަންސާސް(ރުފިޔާ މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ އިދާރާއަކަށް ދެއްކުމުންނެވެ.
21. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
އެއް ގައުމަކުން އެންމެ 65-1. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިދޭސީން ވަޒީފާއަދާކުރުމަށްޓަކައި، އެއް ގައުމަކުން އެންމެ ގިނައިން
ގިނައިން ބިދޭސީން
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނެވޭނެ ޢަދަދަކީ، 100,000 (އެއްލައްކަ) މީހުންނެވެ.
ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ރާއްޖެ
ގެނެވޭނެ ޢަދަދު
ކަނޑައެޅުން
(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ ބިދޭސީންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ
ޢަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް އެއްވެސް ޤައުމަކުން ބިދޭސީން ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ހުއްދަދެވި
ރާއްޖެ ގެނެސްފައިވާނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް
6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން
3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ ބިދޭސީންގެ
ޢަދަދު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަދަދަށް ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
22. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 74 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ދިވެހިން ތަމްރީނުކުރުމާއި 74-1. (ހ) ދިވެހިންގެ މަސައްކަތުގެ ހުނަރު އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި ތަމްރީނާއި ހުނަރު އިތުރުކުރުމުގެ
ވަޒީފާ ދިނުމުގައި
ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގޭނެ އިންތިޒާމު މިނިސްޓްރީން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން،
އިސްކަންދިނުން
ދިވެހި މަސައްކަތްތެރިން މަދު ދާއިރާތަކުގައި ދިވެހި މަސައްކަތްތެރިންނަށް
ފުރުޞަތުތައް އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެފަދަ ދާއިރާތަކުގައި ހުނަރު އިތުރުކުރުމުގެ
14

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ތަމްރީނުތައް ދިވެހިންނަށް ދެވޭނެ އިންތިޒާމު މިނިސްޓްރީން
ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ށ) 50 (ފަންސާސް) މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ ގިނައިން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި
މުވައްޒަފުންނާގުޅޭ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގައި އެންމެ އިސްކޮށް ހުންނަންވާނީ ދިވެހި
މުވައްޒަފެކެވެ.
(ނ) 50 (ފަންސާސް) މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ ގިނައިން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގައި
ސީނިއަރ މެނޭޖްމަންޓްގައި 60% (ފަސްދޮޅަސް އިންސައްތަ) ދިވެހި މުވައްޒަފުން
ތިބެންވާނެއެވެ. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސީނިއަރ މެނޭޖްމަންޓަކީ ކޮބައިކަން
މިނިސްޓްރީން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ އެންމެ ލަސްވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ތެރޭގައި
މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލަނޑުދަނޑިތައް ހާސިލުވާ މިންވަރު
ބަޔާންކޮށް އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ފަހަރު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚެއްގެ ކުރިން އެ މަޢުލޫމާތު އެ އޮތޯރިޓީއަށް
އެ މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރާ ކުންފުނިތަކުން ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ މަޢުލޫމާތު ލޭބަރ
ރިލޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) އުމުރުން 55 އަހަރާއި 65 އަހަރާ ދެމެދުގެ ތަޢުލީމާއި، ތަމްރީނާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ
ފަރާތްތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ފުދުންތެރިކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް
އެކަށީގެންވާ ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތުތައް ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފުވެއްޖެ ފަރާތެއް، 100,000/- (އެއްލައްކަ)
ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ ބާރު، ލޭބަރ ރިލޭޝަންސް
އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
23. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
މުވައްޒަފުން ދިރިއުޅުމަށް 75-1. (ހ) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން، އެފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ދިރިއުޅުމަށް، ނުވަތަ ނިދުމަށް ހަމަޖައްސާ
ހަމަޖައްސާ ތަންތަނުގެ
ތަންތަނާއި، އެތަންތަނުގެ ޒަރޫރީ ބޭނުންތަކަށް އެތަންތަނުގައި ހުންނަންޖެހޭ
މިންގަނޑު
ވަސީލަތްތަކާއި އެހެނިހެން ކަންކަމުގެ ޢާންމު މިންގަނޑުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް
ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކަށް ލާޒިމުވާނެއެވެ.
15

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ
ޤާނޫނު(އަށް 6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި ޢާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކަށް
ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރުމަށްޓަކައި މަދުވެގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ
މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.
24. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ 87-1. (ހ) މާލެ ފިޔަވައި އެހެން ރަށްރަށުގައި އުފެދޭ ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތައް އެ މައްސަލައެއް
މައްސަލަތައް ކޯޓުތައް
އުފެދުނު ރަށު ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
މެދުވެރިކޮށް ބެލުން
(ށ) ރަށްރަށުގެ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުތަކަށް ހުށަހެޅޭ ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތައް، މައްސަލަ
ހުށަހެޅުނު ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް
ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައިވެސް ގޮތެއް ނިންމާނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުންނެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށު ކޯޓުތައް މެދުވެރިކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ
މައްސަލަތައް ބަލާނެ އުސޫލު މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް)
މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އެކުލަވާލައި
ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.
25. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ފަސް މާއްދާ އިތުރުކުރުން.
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުން 88-1. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލައެއް ނިންމުމަށްފަހު، އެ ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް އެ ނިންމުން
ރައްދުވާ ފަރާތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވޭތޯ ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމުގައި
ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް އެ ނިންމުން ރައްދުވާ ފަރާތުން
ޢަމަލުކޮށްފައިނުވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަކުން ޓްރައިބިއުނަލަށް
އަންގައިފިނަމަ، އެ ނިންމުން ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި އެ ނިންމުން ތަންފީޒުކުރުމުގެ
އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަކަށް ޓްރައިބިއުނަލުން އެ ނިންމުމެއް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
އަދި އެގޮތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ނިންމުންތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް އެ ކޯޓަށް
ހުށަހެޅޭ އެހެނިހެން ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަތަކާ އެއް އުސޫލަކުން،
އެ ކޯޓެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
16

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ނ) ޓްރައިބިއުނަލުން ފޮނުވައިގެން ކޯޓުން ކުރިއަށް ގެންދާ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ
މައްސަލައެއްގައި، އެ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ޓްރައިބިއުނަލް
ޖާމިނުކުރުވައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލަކީ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާ
ނިންމުމެއް ރައްދުވާ ފަރާތަކުން، ޙުކުމް ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދި އަމިއްލައަށް
އެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް އޮތް ހުރަހެއްކަމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން
މާނަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ޓްރައިބިއުނަލްގެ 88-2. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަޑުއެހުންތައް ހިންގަންވާނީ ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެންނެވެ.
އަޑުއެހުންތައް ޢާންމުކޮށް
ހުޅުވާލުން
(ށ) ތިރީގައިވާ ސަބަބުތަކުންކުރެ ސަބަބަކަށްޓަކައި ދީމިޤްރާޠީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާނެ
ގޮތެއްގެމަތިން، އަޑުއެހުމެއް އެކުގައި ނުވަތަ އަޑުއެހުމުން ބައެއް ޢާންމުކޮށް
ހުޅުވާނުލައި ކުރި އަށްގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ މައްސަލައެއް ބަލާ މެންބަރުންނަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) މުޖްތަމަޢުގެ އަޚްލާޤީ އުސޫލުތައް ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ މުޖްތަމަޢުގައި
އަމަންއަމާންކަން ޤާއިމުކުރުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަލާމަތަށް
ބުރޫއެރިޔަ ނުދިނުން.
(2) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ކުޑަކުދިންގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކުރުން،
ނުވަތަ މީހަކު ކުރި ކުށެއްގެ ސަބަބުން އަނިޔާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްގެ
މަޞްލަޙަތު ރައްކާތެރިކުރުން.
(3) އެހެން ޤާނޫނަކުން ހުޅުވާލައިގެން އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަށް މަނާކޮށްފައިވާ
ސަބަބެއް މެދުވެރިވުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުންކުރެ ސަބަބަކަށްޓަކައި އެހެން
ގޮތަކަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، ޓްރައިބިއުނަލުން ނެރޭ ހުރިހާ
އަމުރުތަކާއި ޙުކުމްތައް އިއްވަންވާނީ ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ މަޖިލީހެއްގައެވެ.
އަދި ހުޅުވާލައިގެން ބޭއްވޭ އަޑުއެހުންތަކުން ނެރޭ އަމުރުތަކާއި ކުރާ ޙުކުމްތައް
ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ފެންނަން ހުންނަންވާނެއެވެ.
ޓްރައިބިއުނަލަށް މީހުން 88-3. ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ހާޒިރުކުރަން ބޭނުންވާ މީހުން
ހާޒިރުކުރުން
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ހާޒިރުކުރުމާއި ޓްރައިބިއުނަލަށް
ހާޒިރުކުރާ މީހުންނާ ޓްރައިބިއުނަލުން ބޭނުންވާ ސުވާލެއް ކުރުމާއި، ޓްރައިބިއުނަލަށް
17

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުމެއް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމަކީ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާ ބާރެކެވެ.
ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގޭ މީހަކު، މަޤްބޫލު
އުޒުރެއް ނެތި ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުނުވެއްޖެނަމަ، ޓްރައިބިއުނަލުން ޢަމަލުކުރާނެގޮތް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ 88-4. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ
ކޮންފަރެންސިންގ
މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތާއި، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތާއި، އެފަރާތްތަކުގެ
މެދުވެރިކޮށް އަޑުއެހުން
ވަކީލުންނާއި، އަދި އެނޫނަސް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭ މީހުންކަމަށް
ހިންގުން
ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާ މީހުންނާއި، މައްސަލަ ބަލާ މެންބަރުންނާ އެއް
ހާޒިރެއްގައި އަދި އެއް މަޖިލީހެއްގައި ތިބެގެންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލަކީ ޢާންމު އުސޫލުކަމުގައި ވީނަމަވެސް،
ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާ ޚާއްޞަ ޙާލަތްތަކުގައި، ޢަދުލު އިންޞާފުގެ ހަމަތައް
ނުގެއްލޭނެ ގޮތުގެމަތިން، ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަޑުއެހުންތައް ހިންގާ މާލަމާއި،
މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެހެނިހެން ފަރާތްތައް ތިބޭ މާލަންތައް، އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ
ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް ގުޅުވާލައިގެން އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޙާލަތްތަކަކީ ޚާއްޞަ ޙާލަތްތަކެއްކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
(1) ޤާނޫނުއަސާސީން ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ކުއްލި
ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތެއް ނުވަތަ ކާރިސާގެ ޙާލަތެއްގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގެ
އަޑުއެހުމަށް ހާޒިރުވުމުގައި ރައްކާތެރިކަމެއް ނެތުން؛
(2) ޖޯގުރަފީ ގޮތުން ރަށްތަކާއި ސަރަޙައްދުތައް އެތުރިފައިވާ ގޮތުގެ ސަބަބުން
ދަތުރުފަތުރު ކުރުމަށް، މޫސުމީ ގޮތުންނާއި ޚަރަދުގެ ގޮތުންނާއި ނުވަތަ
މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތެއް އުފުލަންޖެހޭ މާލީ ބުރައެއްގެ ސަބަބުން
އެވަގުތަކު އޮތް ހުރަސްތަކާއި ގޮންޖެހުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމާއެކު، އަދި
ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއް ނިންމުމަށް ލަސްވުން މެދުވެރިވެ، ޢަދުލު
އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ބުރޫއަރާފާނެ ޙާލަތެއް އޮތުން.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން، އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ
ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދިއުމާބެހޭ
ގަވާއިދު، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ޓްރައިބިއުނަލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި
ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
18

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 201 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް އަޑުއެހުމުގެ މަޖިލީހުގައި
ބައިވެރިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން ވާންޖެހޭ ތައްޔާރީތައް؛
(2) ޓްރައިބިއުނަލްގެ މާލަމުގައި، އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ
މެދުވެރިކޮށް ގުޅާލެވިގެން އަޑުއެހުމުގެ މަޖިލީހުގައި ބައިވެރިވާ އެންމެހައި
ފަރާތްތަކުން އަޑުއެހުމުގެ މަޖިލީހުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛
(3) އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ ހެދުމަށް ހޯދަންޖެހޭ ތަކެއްޗާއި
ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ ވަސީލަތްތައް؛
(4) މާލެއިން ބޭރުގައިވާ ފަރާތެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއްނަމަ، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް
ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންގެ މަޝްވަރާއާއެކު، މެޖިސްޓްރޭޓް
ކޯޓުތަކުގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ ނިޒާމުގެ
ބޭނުން ހިފުމަށް ކޯޓުތަކުން އެހީތެރިކަން ހޯދާނެ އުސޫލު؛
(5) ޓްރާންސްމިޝަން ސްޕީޑާއި ބޭންޑްވިތްގެ މިންގަނޑުތައް؛
(6) ދިމާވާ ޓެކްނިކަލް މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(7) ރާއްޖެއިން ބޭރުގައިވާ ފަރާތެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއްނަމަ، އަޑުއެހުން ބާއްވާ
ވަގުތާއި އެފަރާތެއް ހުރި ޤައުމެއްގެ ވަގުތާ ދެމެދުގައިވާ ފަރަޤު ބޮޑުވާނަމަ
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛
(8) ތަރުޖަމާނަކު ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ޙާލަތުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް؛ އަދި
(9) އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް އަޑުއެހުން ކުރިއަށް
ގެންދިއުމާގުޅޭ މިނޫންވެސް އެންމެހައި އުސޫލުތައް.
(ރ) އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް ކުރިއަށްގެންދާ އަޑުއެހުންތަކުގެ
މަޖިލިސްތަކުގެ ރެކޯޑިންގ، އެ މައްސަލައެއް ނިމޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް)
އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ރައްކާތެރިކޮށް ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޢާންމު 88-5. ޓްރައިބިއުނަލްގެ އެންމެހައި މެންބަރުން ހިމެނޭގޮތަށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޢާންމު މަޖިލީހެއް
މަޖިލިސް
އޮންނަންވާނެއެވެ. ޢާންމު މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓަންވާނީ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރައީސްއެވެ.
ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޢާންމު މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.
(ހ) ޓްރައިބިއުނަލުން ދޭ ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ
ކަންކަމާމެދު މަޝްވަރާކޮށް، ގޮތެއް ނިންމުން.
(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުން.
19